Anul al 55-lea 16 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 16 Pagini Nr. 132 Luni 16 Mai 1938

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL", S. A. Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT: STELIAN POPESCU

UN VEAC DELA NAŞTEREA PICTORULUI N. GRIGORESCU

N. GRIGORESCU — DELA TÂRG — (Colecţia muzeului Toma Stelian)

ADMINISTRAŢIA

Sporirea funcţiunilor statului modern, în raport cu nevoile colectivităţii, a determinat totdeauna schimbarea mecanismului administrativ, care trebuia acomodat noilor cerinţe şi prefaceri sociale.

Viaţa unităţilor administrative, fie judeţ sau comună, nu poate fi prinsă în tipicuri rigide, fără posibilitate de desvoltare, spre a satisface cât mai mult interesul general.

Pornind dela cea mai simplă celulă socială — satul — şi ajungând până la cea mai complexă aşezare umană — oraşul — trebue să recunoaştem că, şi una şi alta, trăesc organic, cu caracterul lor deosebit, prin atâtea forme şi manifestări de viaţă socială, economică şi culturală.

Bunăstarea cetăţenilor, fie dela oraş sau dela sat, ca şi propăşirea statului în genere, depind în mare măsură de modul cum se înfăţişează administraţia ţării. Am putea spune că administraţia este oglinda fidelă a gradului de civilizaţie în care se află la un moment dat un popor.

De aceea fiecare ţară tinde să-şi creeze regimul administrativ, care să se sprijine pe realităţile desprinse din înseşi nevoile şi aspiraţiile colectivităţii.

Administraţia şi-a mărit sfera de acţiune. A depăşit cadrul strâmt al unor preocupări biurocratice, devenind un element de stimulare şi coordonare a unei activităţi cât mai intense pentru desvoltarea sub toate raporturile a satelor şi oraşelor.

Şi la noi, sub regimurile politice trecute, s'au încercat atâtea reforme administrative. Fiecare regim politic venea cu reforma lui administrativă.

Incontestabil, că şi aceste schimbări prea dese, în materie de administraţie, au fost un neajuns în ce priveşte bunul mers al gospodăriei comunale şi judeţene. Abia se punea în aplicare o lege şi, fără să se aştepte rezultatele experienţei, după căderea regimului, se aducea alta. Ce e mai trist, nu se schimbă numai legea, dar şi personalul administrativ după consideraţiuni politice.

Henry Fayol, cunoscutul specialist în materie de administraţie, spunea într'una din prelegerile sale :

„Condiţiunea esenţială a bunului mers al serviciilor publice este existenţa unei solide direcţiuni superioare, care presupune un bun stat major şi un material administrativ bine ales".

Cum se putea asigura o conducere serioasă în fruntea unei unităţi administrative, cu un personal bine pregătit, când recrutarea se făcea după criterii electorale ?

Astăzi atâtea probleme frământă viaţa satelor, comunelor şi oraşelor. E rolul administraţiei locale să păşească la rezolvarea lor. Acesta a fost şi sensul că s'a lărgit cadrul atribuţiilor conducătorilor unităţilor administrative. Prefectul, pretorul, primarul şi notarul nu trebue să fie numai simpli agenţi ai autorităţii centrale, ci elemente creatoare în domeniul preocupărilor de interes obştesc.

Administraţia, devenind astfel activă, corectă, lipsită de formalism şi de injoncţiuni politicianiste, va putea, urmărind numai satisfacerea interesului general, să schimbe înfăţişarea de până acum în gospodăria comunală şi judeţeană şi să creeze cetăţenilor, cari nu se dau înlături dela nici un fel de obligaţii, cadrul unei vieţi mai prospere, mai liniştite.

Proiectul de reformă administrativă întocmit de ministerul de interne, tinzând să dea o nouă aşezare în gospodăria comunală şi judeţeană, îl vom examina într'o serie de articole.

Nici o transacţie nu s'a inregistrat Vineri la bursa din Constanţa

INGRIJORARE IN RANDURILE EXPORTATORILOR

Constanţa, 13 Maiu

Pentru prima dată, bursa de cereale din portul nostru a avut azi o zi din cele mai rele. Nu s'a înregistrat absolut nici o tranzacţie de cumpărare-vânzare şi n'a sosit nici un vagon cu cereale.

Faptul acesta a provocat, după cum era de aşteptat, o vie îngrijorare în rândurile exportatorilor noştri, cari au de satisfăcut anumite angajamente în străinătate, iar stocurile de care dispun în depozite nu sunt suficiente.

Cerealiştii ne-au arătat că această situaţie se datoreşte faptului că preţurile la cereale, pe piaţa internă s'au urcat mai mult ca pe pieţele din străinătate. Deasemenea, nu mai vin cereale pentrucă disponibilul pe care îl mai avem în ţară este destinat consumului intern.

Avion englez aprins în aer

Londra, 13 (Rador). — **In apropiere de Bristol, un avion militar a luat foc în aer.**

Pilotul s'a putut salva cu paraşuta. Observatorul, neputând părăsi aparatul, a fost carbonizat.

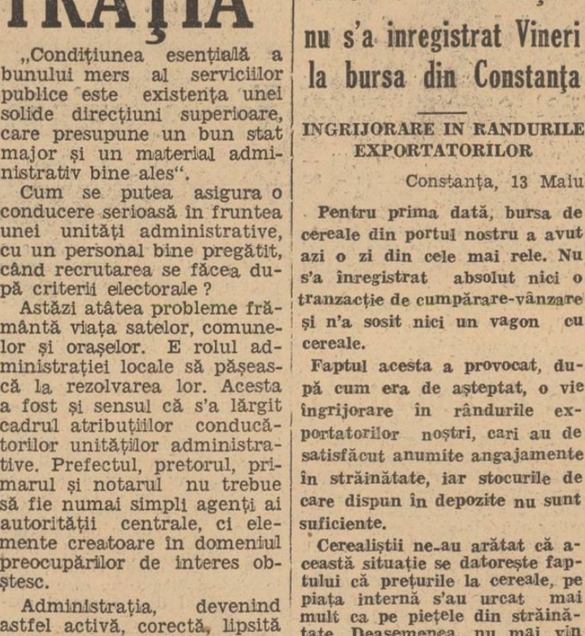

Fostul Negus părăsind palatul Societăţii Naţiunilor, după şedinţa de Joi

Problema Etiopiei la Geneva

OXO

La 16 Aprilie 1938, drept urmare a înţelegerii anglo-italiene, lordul Perth, ambasadorul Marei Britanii la Roma, informa printr'o notă guvernul fascist că „dorind să înlăture obstacolele, care astăzi pot fi considerate ca împiedecând libertatea statelor membre ale Ligii, în ce priveşte suveranitatea asupra Etiopiei, guvernul Majestăţii Sale britanice are intenţia să procedeze la viitoarea reuniune a Consiliului Societăţii Naţiunilor, la demersuri în scopul de a lămuri situaţia Statelor membre în această privinţă".

Câteva zile mai târziu, ministerul de externe britanic, se adresa de fapt secretariatului Ligii cerându-i să supună consiliului, în sesiunea actuală din Mai, consecinţele situaţiei din Etiopia.

La rândul său, în primele zile ale lui Mai, Negusul „Leul învingător al tribului lui Iuda, Haile Selassie I, ales al Domnului, împărat al Etiopiei", după ce — într'o scrisoare cu titulatura de mai sus — adresa secretarului general creştineasca urare „Pace ţie", îi cerea „să informeze Consiliul că, potrivit art. 4 paragraful 5 al pactului, doreşte să vadă Etiopia reprezentată la Consiliu, pentru discutarea chestiunii, care o interesează în deosebi şi care a fost înscrisă pe ordinea de zi, la cererea guvernului britanic".

O dureroasă şi ironică fatalitate punea astfel în contact pe învinsul de eri — într'o cauză, care n'a fost numai a lui — cu Marea Britanie, care în folosul păcii, cerea lichidarea chestiunii etiopiene, în faţa înaltei instanţe internaţionale dela Geneva, care, judecător şi parte în acelaş timp, eră chemată să-şi revizuiască atitudinea.

Desnodământul unei îndoite drame s'a desfăşurat la 12 Mai la Geneva, în jurul mesei circulare a Consiliului : drama unui Suveran şi aceia a ideii de pace colectivă. Cea dintâi poate interesa, din punct de vedere uman, dar istoria va trece indiferentă pe lângă împăratul, care a fost poate victima încrederii sale în asigurările ce i s'au dat, dar care n'a ştiut să găsească alt sfârşit decât fuga pentru cel de-al cincilea act al tragediei sale.

Drama politică a prăbuşirii concepţiei de pace colectivă este mai gravă. Un ciclu istoric se încheie astăzi. Ştiam de mai mulţi ani că trăim sub semnul forţei, dar azi Societatea Naţiunilor ne mărturiseşte implicit ea însăşi, că metodele ei n'au putut realiza pacea colectivă şi că dă libertatea de acţiune membrilor ei, pentru a salva pacea — fără calificative, — conform obligaţiilor şi intereselor lor.

Această atitudine nu are decât o motivare politică, pe care în cuvântarea sa din 12 Mai, lordul Halifax a expus-o cu claritate, cu sinceritate şi nu fără amărăciune. Guvernul italian, a spus dânsul în rezumat, are sub controlul său cea mai mare parte a teritoriului Etiopiei, unde nu mai există autoritate indigenă organizată. Suveranitatea Italiei asupra Etiopiei este deci o realitate, care trebue recunoscută. Aşezarea mai bună a lumii, pe temeiul principiilor Societăţii Naţiunilor este un ideal înalt, dar s'a dovedit impracticabil. Menţinerea principiilor societare la infinit ar fi compromis pacea între naţiuni, în loc s'o păstreze. Intre pacea ideală, dar impracticabilă şi pacea practică, concretă, guvernul britanic o alege pe cea din urmă. Un asemenea punct de vedere nu se deosebeşte în fond de al d-lui Mussolini, care a susţinut totdeauna că pacea indivizibilă înseamnă războiul indivizibil.

Motivarea lordului Halifax nu înseamnă numai recunoaşterea unui imperiu. Ea este şi recunoaşterea onestă a unei erori, a unei erori colective, ca şi pacea, pe care a voit s'o asigure. A fost eroare, când s'a preţuit prea jos puterea de rezistenţă a Italiei la presiunea sancţiunilor ; eroare, când s'a evaluat prea sus puterea de rezistenţă a Etiopiei ; eroare, când s'a judecat campania din Africa orientală, după criteriile unui război colonial ; eroare, în fine, — şi cea mai gravă dintre toate, când nu s'au recunoscut la timp aceste erori, şi când nu s'a pus chestiunea pe terenul, mai gingaş, fără îndoială, dar mai sigur al realităţilor. Italia ar fi dobândit astfel o libertate de acţiune, care i-ar fi îngăduit să fie un element hotărâtor al echilibrului european, rămânând activă în Europa Centrală, unde are interese atât de importante, în loc să-şi caute o siguranţă suplimentară, în alte sectoare ale vieţii internaţionale.

De sigur, evenimentele de politică internă şi rezistenţa unei mari părţi a opiniilor lor publice, făceau grea pentru Franţa şi Marea Britanie o asemenea politică realistă. Dar consecinţele greşelilor politice rămân aceleaşi, oricare le-ar fi explicaţia şi succesul rămâne singurul criteriu pentru rezultatele unei politici.

Liga însăşi ar fi avut un câştig hotărâtor, reţinând Italia la Geneva. In această situaţie, ea ar fi putut aborda marile probleme internaţionale din ultimii doi ani, fără să aibă riscul de a fi considerată ca o coaliţie antifascistă. Astăzi, din potrivă, ea este obligată să lichideze fără glorie întreprinderea etiopiană. Ce ţară europeană ar mai fi putut lua în serios azi nerecunoaşterea suveranităţii italiene în Etiopia, când independenţa Austriei, garantată expres de Ligă, conform tratatelor, este nimicită, fără o vorbă de protestare din partea Consiliului ?

Politica de nerecunoaştere a devenit astăzi un lux, pe care — despărţite de Europa de mii de kilometri de ape — şi-l mai îngăduie Statele Nord şi Sud americane, pentru care un război european este un lucru atât de îndepărtat, încât mai lasă încă loc pentru idealismul pacifist şi pentru rigorismul doctrinal.

Cinstiri cari scoboară

de EM. HAGI MOSCO

Hotărît lucru, străinătatea suferă de amnezie când este vorba de descrierea unor întâmplări la cari România şi-a avut părticica ei de înfăptuire, folositoare nu numai pentru dânsa, dar şi acelei străinătăţi. Aşa a fost cu înăbuşirea de către România a comunismului ivit în inima Europei în 1919, fapt de o covârşitoare importanţă, mai cu seamă că în unele armate, sătule de dăinuirea măcelului celui mare, nemulţumirea începuse să-şi arate colţii.

România, micşorată, obosită, sleită de duşmani şi de prieteni, îşi păstrase totuş chiagul unei armate curate care n'a putut fi otrăvită de molima comunismului rusesc, întins ca pecingina pe pământul ce-i rămăsese şi înfruntând neajunsuri de tot soiul, dintre cari cel mai dureros împotrivirea aliaţilor, a scris o nouă pagină, de vitejie în cartea neamului, pecetluind-o sub zidurile trufaşei cetăţi a Budei, acolo unde vreme îndelungată a dăinuit un paşalâc turcesc.

Totuşi, scriitori — fără îndoială, numai de suprafaţă— iau condeiul şi aştern pe hârtie neadevăruri jignitoare pentru noi, dar tot deodată doveditoare de uşurinţa cu care se înhamă la povestiri istorice. Incă odată, după cum a arătat d. Seişanu, în săptămânalul francez „Gringoire", sub pana d-lui Ferri Pisani (ca şi în atâtea alte ziare şi reviste de altfel) se atribue regentului Horthy meritul învingerii comunismului în Ungaria, fără să se pomenească nimic despre români. La „Gringoire", spune d. Seişanu, colaborează şi d. André Tardieu, care a luat o parte însemnată la lucrările conferinţei păcii la Paris.

Aşa este, ba chiar mai mult. D. Tardieu ni-a fost atunci sprijinitor, după cum o mărturiseşte el însuşi în cartea sa.

(Continuare în pag. 2-a)

Amiralul Fernet şi ofiţerii aviso-ului „d'Iberville" înainte de a fi oaspeţii noştri au vizitat Sofia; cu acest prilej au depus o coroană la mormântul eroului necunoscut bulgar